

3 1761 03553 6614

ELLEN

EEN LIED VAN DE SMART

Presented to the
LIBRARY *of the*
UNIVERSITY OF TORONTO
by

Professor Hans de Groot

MENSING & VISSER
'S HAGE
WAGENSTRAAT 27

E L L E N.

ELLEN

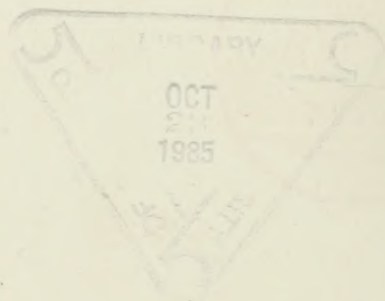
EEN LIED VAN DE SMART.

AMSTERDAM

W. VERSLUYS.

VIERDE DRUK, MCM.

To that rare and exquisite human
soul, whose serene harmony of beauty and
sorrow inspired these verses.

INTRODUCTIE.

S T E M.

Als goddelijke banneling
In eenen wereldlijken kring
Stil zich bewegend, zonder hoon,
Wanend hen laag, — zich Godenzoon, —

Een vreemd kind in een vreemd geslacht,
Heeft hij zich bitterlijk gedacht,
Zacht-donkre Deemoed toen gedaan
Dicht om zijn helder Godsbestaan,

Dat rein dit bleev' — en onontwijd
Zijn droef-gezonken majesteit,
Laatst, kost'lijk erfgoed, door 't geringe
Laag-denkend volk der wereldlingen.

Den wilden Koningstrots in dwang
Grimmiglijk houdend, was zijn gang
Zacht onder menschen — ja! zij zagen
Hem 't leed der ballingschap niet dragen.

Maar — zooals 'n kind in vreemd gezin,
Na schreiend mokken, zich wat in
Al 't vreemde dat er om hem leeft
Vermeit, daar 't toch niet anders heeft.

Zoo, — als met knapen van de straat
Een prinsje, dat toch zijnen staat
Nooit gansch vergeet, — heeft hij gespeeld
Van Liefde, Eer en Roem. — gedeeld

Droefheid en vreugde, — ja! ook wel
Hartstocht. Maar ontbrandend snel
In gloed van schaamte, zoo hij had
Van zijn in-innerlijken schat

Goud-woord getoond aan menschen-oog,
Uit hoovaardij. Want dan bedroog
Hij 't liefste Zelf, — daar niet gevonden
Werden op aarde, die 't verstonden.

R E I.

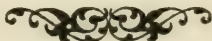
Wondere die in dit Leven leeft,
Groot in Geheimenis, Vreemd in Bewegen,
Gij wilt versteken U, allerwegen,

Dat zich niet kent wat Uw leven heeft.

Gij bloeit in bloemen rood, maar ook uit wonden
Wilt Gij rood bloeden, Wonderrood-Strijdende!
Waarom heeft 't hart dan, het U belijdende,
Nog in geen ander Uw Gloed gevonden? —

't Menschkind, dat in Uw glorie staat,
Waant zich hoogmoediglijk één in genade,
Toch zijt Gij eeuwig in ál 't gesmade,
Goudkern van Liefde in Steen van Haat.
Veel — veel — wit madelieven staan,
Goudene hartjes in 't sneeuwwit-gespreidde,
Zien niet elkanderen, — elk zich 't benijdde
Zonnekind wanend, zien zij den Vader aan. —

Vader! zeg hun, dat Gij in allen woont,
Buig den hoogmoedigen, open den dicht-
nog gevouwenen kelk, dat elk aan allen toont
Uw licht Zonnegezicht. —

S T E M.

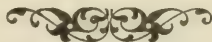
Zoo nooit des menschen dagen staan
In vlammen gansch, zoo niet opgaan
Al zijn gedachten, uur aan uur
In éénen brand, in één hel vuur,

Zoo zal hij zwaar zijn zielshart dragen
Als moeders een dood kind, gestagen
Last van oneindig heil verloren,
Koud lijk van hartstocht ongeboren.

Zoo was het dezen en hij deed
Zijn plicht van goedheid, taak van leed,
Droevig door schoonheid onbewust,
Rustend doodstil in hem, als rust

Een koel bergmeer in diepen nacht. —
Op hoogen rotsenrand hield wacht
Hoogmoed, — maar wat wachter zal
Uitsluiten 't licht, zoo 't overal

Opstijgend langs de hemelwanden,
In goudval overstort de randen
Der donkere vallei? — Toen lag
't Wonderschoon meer in lichten dag. —

R E I.

Menschenziel, in uw droeve verdonkering!
Nu rijst het Licht, door geen licht gevoed, —
Maar het zal rijzen in tranen-lichtfonkeling
En in den glans, in den glans van bloed.

Ster-gelijk dagen de luid, luid klagende
Vlammengestalten, met traag geruisch
Van zuchten, van stenen, van licht, licht weenen —
Zij bouwen van marmer, glinsterend zwart,
Hun aardsch rouwpaleis, het wereldsche huis
Der smart, der Godlijke smart. —

S T E M.

Toen ging hij over de landen stil,
De landen zijner mijmeringen
En zag den nieuwen glans der dingen
Zoo vreemd! — En als een vrouw, die wil

Nu 't fiere lijf wel eindlijk geven
Den man, den sterken, nooit verwachten,
Schoon zij naar innigste gedachten
Wel eeuwig maagd wou zijn gebleven,

Zoo zonk zijn fiere ziel, zich gansch
Nu gevend, — in lust ontbloeiende, —
Juich-lachend om den schoonen glans,
En kuste het vuur, het felle, wit-gloeierende.

EERSTE ZANG.

O bleeke roos! in 't dor droefgeestig land
Kwijnend op droef gebogen stengel, — bloem!
Gevat door ruwe handen en gekust
Door lippen voor wie d'aard te heilig is
Waarin Gij zijt gegroeid, — zoo niet mijn tranen,
Zoo niet mijn stem het edel wit ontwijdt
Dier blanke reinheid, en Uw teerheid krenkt,
Laat mij dan knielen en Uw Leed beschreien
En tot U opzien, zeggend wie Gij zijt!

.

U zien — is gaan in een groot paradijs,
Waaraan geen eind is, geen beginnen was,
Dat ál het Leven, ál de wereld maakt

Zonder gedachten of geheugenis

Aan wat geweest is of nog komen zal, —

Bloemen zijn voor mijn voeten, bergen staan

Blauw onder 't hemelblauw en sluiten af

De wereld die 'k eens kende, — verder niet

Gaan mijn gedachten dan waar is en leeft

Uw wezen, uw gezegend bijzijn, waar

De glans valt van Uw aangezicht, — Uw voet

Beweegt in lichtkring van dien wond'ren schijn. —

.

Aandachtig zie ik en mijn oogen zijn

Gansch aan U vastgebonden. O! Beweeg

De witte, slanke handen niet! dat is

Of Gij mijn hoofd, mijn hart, mijn handen trekt

Met sterke draden, die mij smartlijk zijn.

. . ,

De uren gaan en ik besef het niet, —
Daar is geen tijd, geen volgen van gedachten,
Geen weten en herinn'ren in dit hoofd,
Zoolang 'k U zien mag. — Wat ik ben en was,
Wat ik gedaan heb, zijn zal, — alles is
Verstoven als een schuwe zwerm voor 't licht
Van Uw verschijning, — mij is Uw gelaat
God's Zon doorbrekend in een schimmenrijk —
Het droeve volk van deze donk're ziel
Heeft niet geweten wat het zonlicht is,
Nu schuilt het ver en blijft zeer angstig stil,
Zoolang Uw heil'ge glans de ruimte vult
Van mijn diepst binnenst, waar nooit Licht in viel.

God! was dit hier zóó groot! dit wist ik niet,
Is dit mijn ziel, dit hooge schoone Huis,
Waar alles straalt en flonkert, waar goudwaas

Opwolkt langs donkerrotsige gewelven,
Hoog als de nacht, waar diamanten hangen
Stil-flonkrend in den gloed, goud-ader blinkt
In brokkeligen wand van witten steen?

.

En stil, zóó stil! — één ritselend geruisch
Van stemmen, vroeger dierbaar, ééns het liefst,
Nu niet meer mijn, — nu fluistrend ver en zacht,
Als 't zachte tik'len van neerdropplend water,
Dat leekt in donk're grotten, ongezien, —
Maar gij, in statelijk bewegen, gaat
Door d'effen stiltë, als een melodie,
De hoogste, — éénigste, die, meest volkomen,
Golvend in volle, breede zuiverheid,
All' aard-geboren klanken overstemt. —

.

Ik zie U aan en kan niet anders doen,
Maar ik begrijp niet wat ik zie. Ik zoek
Uw zoete Zelf in wat mijn oogen zien
En vind het niet, — 'k zie kleuren wonderfijn,
Geel van thee-rozen, teeder violet
In amberschaduw van goudglanzend bruin,
Fijnstralig grijs der iris om diep zwart
Van de oogen-afgrond — maar U zie ik niet!
Want ik wil 't al vasthouden wat Gij zijt
Met mijn twee oogen, — maar zij kunnen 't niet.
Zóó angstig is dat, als het mij zou zijn,
Wanneer 'k een geestgestalte wakend zag
En 't wist — en nog wou letten in mijn schrik
Hoe 't is in mij, zoolang zulk wonder leeft! —
Zoo staar ik angstig en begrijp mij niet! —

.

Want anders zie 'k U, anders valt het licht
Op U dan op wat om U is, daar straalt
Een eigen glans, goudachtig, om U zelf,
Die schittert in mijn oogen, als op straat
De fijne jachtsneeuw, 's avonds, bij hel licht.

.

Ik droomde 't Leven als een groot, groen bosch,
De vogels zwegen en het loof hing stil,
De beken vloeiden niet, geen windgerucht
Voer door de takken — en het gras boog niet, —
Eenzaam lag ik daar, tusschen zwijgend loof,
Het was een bange droom, — want alle dingen
Die ik toch schoon wist, waren mij zoo vreemd,
Spoken van schoonheid in vaal schimmenlicht. —
Toen zag ik dalen, in een aureool
Van cirkels blauw en goud, een witte duif,
En met die brak ook 't zongoud over 't al,
Kwam wind aanruischen, en het woud werd vol
Vogelenstemmen en zacht beekgezag,
Zoodat het eenzaam Schoon dier doode dingen,

Opvonkelend in blij en levend licht,
Leefde te saam in 't allerhoogste Schoon.
.

Gij, Liefste! zijt het sneeuwwit middenpunt
Van mijne wereld, en in U vereend
Worden de stralen van mijn Lichtbestaan.
.

Gij, liefste! zijt mijn bloeiend akkerland,
Waarover wijd God's blauwe hemel straalt.
Hóóg spruit het heerlijk-gouden graan, dat zijn
Uw heerlijk-gouden woorden — en daarin
Zie ik de bloeme-sterren hemelblauw,
De blauwe vonken van God's heil'ge Liefde. —
Stil ga ik 't smalle pad, zon in mijn hart,
Licht is mijn voet, de korenhoofdjes streelen
Mijn blijde wijde handen en ik fluit, —
Hoe is de zon zoo licht! mijn Lief zoo goed!
.

Zoo moest ook sterven d'allerschoonste dag,
Zoo schoon als twee niet in één leven rijzen,
Zon mijner dagen! die verbleeken deed
Al sterren aan mijn hemel.

Maar zij werd

De moeder van een eeuwig levend kroost
Dat zal in alle tijden bij mij wonen
En troosten met hun schoon mijn hart, dat treurt
Als het der goede moeder dood gedenkt.

Zij kwam in wolken en met droef geruisch
Van regen, — maar zij hief het aanzicht op

En lachte haren grooten zonnelach,
Uitbarstend in een schittering van licht,
Opbruischend hel en klaar, goud over blauw
Wit schuim op blauwe golven, witte driften
Van wolken, zwierend over 't luchte-blauw.

Toen stegen onze zielen in 't geluk
Dier morgenglorie op, zij waren twee
Witte kapellen, fladdrend opgevoerd
Hoog in 't gewemel van licht, wind en wolken,
Verwonderd zich te vinden in die weelden
Van nooit gekende ruimten, zóó vol licht.

En met het hooger rijzen van dien dag
Ontsproten schooner woorden, als 't gezang
Van twee heel blijе vogeltjes die stijgen
De lucht in, luid-op zingend, beurt om beurt,

Met keer en tegenkeer en telkens stijgen
D' een hooger weer dan d'ander, en weer hooger

Maar met den middag zijn in ons ontbloeid
Bloemen van namelooze innigheid. —
Een bloemveld waren wij, daar knikten veel
Wit-roode bloemenkopjes door elkaar
En naderden en raakten aan elkaar....
Elke beroering was een huivering
Van onuitsprekelijk geluk

Dat heil

Wij kunnen 't niet uitspreken in ons leven,
Wij kunnen 't niet verliezen in den dood.

O Goede Dag, dat gij uw gouden uren
Toen langzamer deed glijden over 't vlak
Der lichte wereld, — dat gij hebt vertraagd

D' eeuwig gelijke schreden, — om nog wat
Droomend te luisteren naar het glasgeklank
Het rein getinkel van die zieleklokjes, —
Dat maakt u heilig, goede, schoone Dag,
Dat heeft ons u doen zeeg'nen boven allen
Die voor u zijn gerezen over 't land,
Die na u zullen dalen in de zee.

Doch 't moest toch zijn — en ook uw einde kwam.—
Gij naamt in plooiën 't witte lichtkleed saam
Sneller en sneller, 't was al ná volbracht.

Toen viel 't geluid van woord op wederwoord
Niet meer zoo snel — en zachter — En de maat
Der zoete zielsmuziek werd toen vertraagd
Met lange rusten. Nog een teer, klein woord

Viel nu en dan, — als 's avonds, na den regen,

Een fonkelende druppel valt in 't loof.

De lippen werden stil, 't moe hoofd kwam rusten

Op mijnen schouder. — En het luid licht-leven

Werd tot een droom.

Toen stierf de schoone dag.

Waarom hebt Gij den Dood zoo lief, mijn Lief?
Wel ben ik niet afgunstig, maar toch schijnt
Mijn levend hart m' Uw levend schoon meer waard
Dan Hij, die zwijgend en verterend mint,
Uw stem niet wil en niet Uw oogenlicht,
Maar 't arme lijf alleen, dat het geheel
Vergaan moet voor zijn koude liefdevlam. —
Hij zal Uw schoon niet sparen, weet het wel!
Hij is zelfzuchtig, Hij ontziet U niet, —
Wat zijn Uw zoete woorden Hem, Hij zal

Bleek kussen Uwen lieven, rooden mond,
Hij geeft niet om den minnelijken glans
Dier twee zacht' oogen, — die zal Hij uitdooven, —
Uw lachen is Hem niets, ja! zelfs Uw tranen.
Mijn God! Uw tranen kunnen Hem niet roeren...
Hebt Gij mij dan niet liever, die zë eens
In zielsangst weggekust heb van Uw wang?

.

Dat Gij mij dát laat lijden, Liefste mijn!
Dat is het bitterst, dat Ge niet om mij
Wilt afzien van dien sombren, slechten Man,
Dat Gij nog goed spreekt van Zijn donk're Liefde,
Zijn goedheid prijst — en naar den druk verlangt,
O gruwelijk bedenken! naar den druk
Van Zijn ijsvingers om Uw zachten hals! —
Denk! Denk! mijn Lief! — Uw blanke, teere Lijf

In die omarming, die nooit aflat meer! —
Ik heb Hem nooit bemind, nu haat ik Hem,
Fel haat ik Hem, Hij heeft mijn Lief bedorven,
Met zijn hol-oogen in Haar hart gestaard,
Dat Zij Hem moet beminnen, eeuwiglijk! —
God! kan nu al mijn warm, rood bloed niet blusschen
Die giftig-bleeke, koude passie-vlam?

Wat heeft Hij, Lief, dat ik niet geven kan?
Is U zijn zwijgen liever dan mijn stem?
Is Hij niet wreed, en droef, en dor, en hard,
Zonder meedoogen, vol baatzuchtigheid?
Dat monster kunt Gij toch niet minnen, wel?
Daar Gij mij hebt, die zijn reinst-brandend Licht,
Die zijn schoonst-bloeiend Leven gansch wil geven,
En U zal zeeg'nen als Gij 't nemen wilt?

.

O mijn lief Ellen! — o mijn sterrekind —
Hoe komt het dat ik, wat zoo fijn en blinkend is
In deze treurige gevangenis
En onder al die donk're menschen vind?

Komt ge dan van een verre sterre-streek,
Waar alle dingen blinken en fijn lichten?
Zoo vreemd alleenig door die donkere gezichten
Dit gezicht — zóó zacht — zóó sterre-bleek —

Eén witte tulp in veld van enkel roode,
Boos-rood, hard-rood, die ik allen haat —
Maar hoe, op het zwart aardgelaat,
Eén zóó teeder — zóó wit — zóó bloode? —

Uw mooi zie ik als het helder-heilige,
Het sterre-schild, helderrond, dat mij beveilige,
Het rechte zwaard, het streng-blanke,
Zoo vroom en sterk, zoo staal-rein —
O Laat mij toch danken, U danken, danken,
Het heeft verslagen al vijanden mijn. —

INTERMEZZO

S T E M.

Maar vuur is vuur, men kan 't niet moeien

Smarteloos, zonder klachten —

Wie met het donkre wereldlijf wil trachten

Naar eeuwig licht, hem zal het lichtvuur schroeien.

O deze arme! die heeft willen dooden

Het sterke, levende leed,

Het doodsleed der ziel, het schoone, roode,

Bloedende lijden! Wee hem! wee hem! het deed

Hem na vergaan. Nu moet hij wel vaststaan,

Zoo hij wil redden beiden van het kwaad,

Van 't eenig, eeuwig booze dat licht haat,

't Lichtschuwe kwaad der doodsbegeerte, dat maar wil

Rust, duisternis, lang, zwijgend, donker, stil,

Genade-loos. —

O maar het lijden is in zich Genade

Voor wie zeer sterk is, want hij zal altoos

Erkennen bij den gloed van zijn arm lijfs verbranden,

Den donkren, diepen nedergang van 't kwade

Dat ledig is. Zoo zal hij 't hart niet neigen

In vrees, wèlwetende te stijgen

Door vlammsferen naar hooglichte landen.

Zie! hij was ziende, wist dat zou gebeuren

Het droef verwoesten, het starwreed verscheuren

Van zijn lief zinnenmooi, zijn rijkë oogentooi —

Maar door den valen, wisselenden nevel zag

Hij ver in diepblauw, vast, wit stralend sterredag.

Klaagzangen vielen op zijn donker spoor,

Goudzaden licht in droef-gedolven voor.

I.

Mijn verlangen is fel als het vuur en groot,
Groot als het leven, sterk als de dood.
Het heeft in mijn ziel als een wreed, wild beest
Vermoord al het ievendē om zich heen —
Als een boom, met kronkelwortels omgroeierende,
Met schaduw doodend wat was geweest
Het schoonste, teerst bloeiende, —
Van al dat leven is niet gebleven
Als verlangen, verlangen alleen. —

Ik gevoel het gestadig, ik voel het branden,
Rusteloos branden, uur aan uur,
Dieper in mij, verder in mij, als vuur
Van een mijn, die brandt onder groene landen
Waarop menschen wandelen, huizen staan —
Het zal uitbarsten, het zal uitslaan
Met blinde verschrikking in den nacht,
Overal, onverwacht. —
Dat heeft één kleine vonk gedaan,
Eén kleine vonk, één gloeiend woord
Is zacht komen vallen, is stil gehoord,
Is stil blijven liggen, een klein, rood licht
Dat grooter werd, grooter werd, als een oog
Dat zich opent in een zwart aangezicht —
Niemand heeft het gezien, — tot hoog
Plotseling uitbrak de woedende, wilde
Vlammenmacht, die geen God meer stilde.

Eén brand van begeerte, — één dorst, één jacht
Is morgen en avond. — is dag, is nacht —

Licht komt, licht gaat,

Maar bij liggen, bij opstaan, bij slaap, bij wacht
Verlangen getrouwelijk naast mij staat.

Ik strek mijn hand in het duister niet

Of ik voel zijn handen

En mijn oog ziet, eer het de schemering ziet

Zijn oogen branden.

Ik weet, verlangen zal bij mij zijn,

Niet van mij wijken, wanneer begint

Mijn gang door de dingen des daags, tot ik vind

Den nacht, die mij wacht met nieuwe pijn.

Dicht boven al mijn schuwe gedachten

Zal het hangen, een donderwolk, zwart en laag,

In somber wachten

Dreigend met onheil, dreigend gestaag...—

O mijn verlangen, mijn lief, wreed verlangen!

Wat wilt gij dan?

Houdt gij niet lang dit weerloos hart gevangen,

Dat het u haten noch verlaten kan?

Hoe doet gij zooveel slagen mij nog dragen,

Waartoe het afgemarteld wild nog jagen,

Dat voor uw voeten ligt en wacht den dood,

Maar niet kan haten wien het bang ontvlood?

II.

Hoe ligt mijn hoofd nu zoo verslagen,
Zoo droef gebogen tot den grond,
Nu het zijn eersten dag zag dagen —
Kon het dan al den glans niet dragen
Dier glorie-rijke morgenstond?

Hoe is mijn arme ziel gevangen,
In een schoon toovernet geleid,
Waar, in goudweefsel van verlangen,
Brandende glinster-tranen hangen
Der bitterste rampzaligheid!

III.

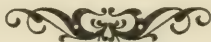
O mocht ik bouwen om uw lieve ziel,
Mijn schat! voor altijd een hoog huis van vrede.

STEM.

De mist der tijden scheurde. Toen riep hij
Met eigen stem haar aardschen Dood nabij,
Kennend zijn daad in hare kracht vol-goed —
En als klokluiden heengalmt naar den stoet
Der doode, die wordt stil ver weggedragen,
Zoo volgt het statig lied zijn Lief verslagen:

TWEEDE ZANG.

I.

Hóóg boven menschen en hun klein bestaan
Zweeft er een vlucht breed-vleugelige accoorden,
Dat zijn mijn boden, mijn getrouwe woorden,
Die mijn vér Lief vertroosting brengen gaan.

Vrees niet! de menschen zullen 't niet verstaan,
Schoon zij het groot geruisch der vleug'len hoorden,
Menschen zijn klein, hóóg is der Lied'ren baan,
Zij kunnen hen niet vatten, noch vermoorden.

Zoo ga dan snel, mijn zang, mijn afgezant!
Breng zachten troost! — Mijn lief is zeer verlaten,
De nacht is koud en duister 't eenzaam land, —

O! mijn verlaten, — o! mijn arm, droef Lam!
Het doet zoo bang om zijnen Herder blaten,
Of die niet keerdë, — en het halen kwam! —

II.

Laat mij begrijpen, Heer! — Ziet Gij dan niet
Mijn lippen droog, mijn oogen rood-gekreten
Van angstig zoeken, dat ik toch moog weten
Uw heil'gen Wil? — Maar Gij onthult dien niet!

Hoort daar nóg meer toe dan dit wreed Verdriet,
Dit schoon vernield, dit kostbaarst weggesmeten,
Die ziel verscheurd, dit Hart van-één gereten,
Dat toch om God's wil 't liefste Zelf verstiet?

Ik ben tot àl bereid, mijn Soeverein!
Wat kan ik meer? — Nu ligt het Lief verloren,
Zij zal verkwijnen en wel sterven gaan, —

Dat heb ik Zelf, voor U, o God! gedaan!
Zal ik dan nóg Uw groote Stem niet hooren,
Dat dit in waarheid Uwe wegen zijn?

III.

Kunt Gij nog wreeder slaan! — mijn God! mijn God!
Zie, ik ben sterk en breken zal ik niet,
Maar was er één dien Gij zóó lijden liet,
Wijl hij U lief had, boven zielsgenot?

En nóg zal ik niet vloeken 't menschbestaan,
En 't Leven niet, en Uwen naam niet smaden,
Zelfs met dit matelooze Leed beladen,
Neem ik het Leven uit Uw handen aan,

Maar schrijf dan ook, ter keerzij mijner schuld,
Dat ééns een menschkind, zóó diep in ellende,
Zóó ver verloren in een nacht van rouw,

De maat zijns droeven Levens heeft vervuld,
En schoon hij 't bitterst dezer wereld kende,
Toch durfde leven en niet sterven wou!

IV.

Over de wereld ging ik, hoog in Haat,
Nu ga ik hoog in Liefde, dat is meer!
Uit Liefde zijn wij en in Liefde weer
Zullen wij vinden eeuw'gen Toeverlaat.

In trots heb ik het menschgeslacht gesmaad,
Toch zijt ook Gij uit hen, Lief, dat ik eer!
En door het Lijden van Uw Lichaam teer
Is mij ontzondigd aller menschen kwaad.

Schóón zag ik op een troon van zwart en goud,
Koud-glinstrend in den nacht, den harden Haat,
Waar Hij in sterk verachten hoont en tart,

Maar schooner heb ik Liefdes Licht aanschouwd,
Den Smartenglans om Uw vólschoon gelaat,
In Vlammenweerschijn van God's brandend Hart!

V.

Ja! uit Uw Smarten is het, dat ik weet :
God is een God van Lijden, niet van Lust.
Hij is de Smartenman, en wien Hij kust,
Moet bloeden uit veel wonden, diep en wreed.

U had Hij lief, mijn Lief! en daarom deed
Hij U dit dragen, zonder steun of rust.
In Uwe Ziel werd d'Al-smart zich bewust, —
Schoonste Incarnatie van God's eigen Leed.

Zoo dit niet waar, — kon daar een God bestaan,
Die zóó deed schreien die stil-duldende Oogen,
Dit teere Lijf sloeg met zóó scherpe pijn,

Zèlf tronend in almachtig Zalig-zijn,
Ik vloekte Hem, als een verfoeibre Logen,
Schennend in hoon Zijn gruw'lijke Almacht aan!

VI.

O Ziel! die aan mijn Ziel zich ééns verbonden
En alle Heil hebt van mijn Hand verwacht,
Maar door die Hand U onherstelb're wonden
En weedom zwaar hebt voelen toegebracht, —

En nochtans 't hoog verbond niet hebt geschonden,
Getrouw'lijk minnend, zonder smaad, of klacht, —
Nú is voorwaar verwónderlijk bevonden
Uw groote Trouw en Uwer Liefde kracht!

Groot Hart! dat meer hebt om mijn Leed geleden
Dan om Uw arme Zelf, — en toch door mij
Uw schoonst kleinood met voeten zaagt getreden,

Nu gaat Gij in barmhartigheid naast mij,
En koelt mijn hoofd en steunt mijn moede schreden,
In deze groote, dorre woestenij! —

VII.

Wee mij! Wee mij! — dat ik het dorst bestaan,
In kamp te treden met dien sterken Man!
De twee hol-oogen zien mij honend aan,
Wel wetend wie het langst volhouden kan.

Koel-wreed aanschouwt Hij 't dwaas beginnen van
Den kleinen mensch, — laat hem een wijl begaan, —
Dan rijst Hij grimmig uit Zijn rust, — en dan —
Zal Hij Zijn klauwen in Uw hartvleesch slaan!

Ons aller arme Lijf is Hém verkocht,
Delgend de schuld van onzen Zondenval —

En àl het Leed, U door mijn hand gewrocht,
Hij maakt het eeuw'ge vredë, ééns voor al, —

En kan *ik* U verwijten, dat Gij zocht
Den Minnaar, die U nóóit verlaten zal?

VIII.

Maar daar is Lijden schooner dan de Dood, —
Want niet om niet wordt 't menschenhart vertreden,
De brand der zielen is het morgenrood,
Waaruit lichtstil zal dagen Hemelvrede.

Des Vaders strijd en Zijn Vertwijf'ling groot
Wordt in het hart der kind'ren uitgestreden,
Hij wordt verheerlijkt door den Ziele-nood
Der martelaren, die Zijn naam beleden.

Gedenk dan, Kind! eer Gij te sterven vraagt,
Dat dooden God géen eere kunnen geven,

Maar slechts wie 't Lijden voor den Eeuw'ge draagt,
Die liever U moet zijn dan Dood of Leven,

Daar er een God is, die zelf Lijden heet
En heerlijk Heil zal maken van Uw Leed.

IX.

Nu wordt mijn leven één schoon, droef Verhaal
Van 't wondre bloeien dezer Lijdensplant,
Aan dàt zijn alle woorden mijner taal,
Al mijn zielsklanken voor altijd verpand. —

O Leed-Bloem! — Smarten-Lelie! — Bleek Opaal
Van Lijden, glanzend in rood-gouden rand
Van mijne Liefde! — Blank-albasten Schaal,
Waarin hoog-stijgend, onbewogen brandt

Dë Offervlam, met haar klaar-stralend licht! —
Gij zijt mijn Godslamp, — Gij mijn wit Altaar,
Waarop ik 't liefste goed den Heere wijd, —

Mijn Vuur-kolom, — mijn Leidstar wonderbaar, —
Mijn Marmer-rots, waar vast geankerd ligt
Het hecht Geloof aan 's menschen Heerlijkheid.

NACHT-LIEDJES.

I.

Géluw, géluw, géluw zijn
Mijn Liefs zachte haren.
Dat ze op den peluw mijn
Neergelegen waren!
Ach, mijn hoofd blijft neergeleid
Snikkend in zijn eenzaamheid
En wil niet bedaren! —

Schreien, schreien, schreien doen
Mijn Liefs twee zacht' oogen,
Kon ik ze verblijven doen
Voor altijd afdrogen! —
Ach, hun helder glans-kristal
Wel voor altijd blijven zal
Droeviglijk betoogen! —

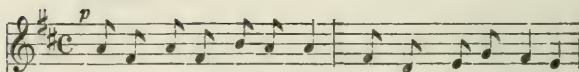
Zachter, zachter, zachter gaan
Mijn liefs droeve voeten,
Mocht ik trouw als wachter staan
Hen nog ééns te ontmoeten! —
Ach, nu zal ik, hoe ik wacht,
't Schoone Lief bij dag of nacht
Nimmermeer begroeten!

I.

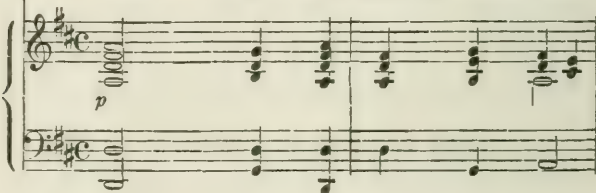
Lento.

ZANG.

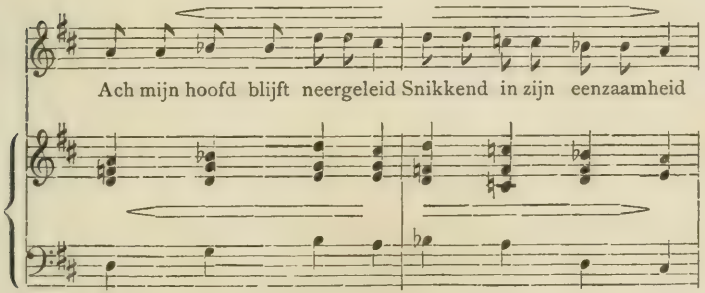
Géluw, géluw, géluw zijn Mijn liefs zachte ha-ren,

PIANO.

Dat ze op den peluw mijn Neer-ge-le-gen wa-ren!

Ach mijn hoofd blijft neergeleid Snikkend in zijn eenzaamheid

The first system of the musical score is written in G major (one sharp) and 4/4 time. It consists of a vocal melody on a single treble staff and a piano accompaniment on grand staves (treble and bass). The vocal line begins with a half note G4, followed by quarter notes A4, Bb4, and A4, then a half note G4. The piano accompaniment features a steady eighth-note bass line and chords in the right hand. A fermata is placed over the final note of the vocal line.

En wil niet be - da - ren!

The second system continues the piece. The vocal melody starts with a half note G4, followed by quarter notes A4, Bb4, and A4, then a half note G4. The piano accompaniment continues with similar patterns. Both the vocal and piano parts include markings for *p* (piano) and *rit.* (ritardando). A fermata is placed over the final note of the vocal line. The system concludes with a double bar line.

II.

Zing, mijn Lieveke, zing het lied,
't Lied dat droeve bloemharten doen klinken
Als hun ontzinken
Zachtkens allen de vallende blaau,
't Lied der moeden, die rusten gaan. —

Hoort ge, Lieveke, 't ruischen niet? —
Doodwind komt over de landen gevaren,
Bloemen en blaren,
Allen vindt er de winter bereid
Hem te volgen in eeuwigheid. —

II.

Andante.

ZANG.

PIANO.

p

Zing, mijn Lie - ve - ke,

zing het lied, 't Lied dat droeve bloemhar - ten doen klin - ken

accel.

rit.

Als hen ont - zin - ken, Als hen ont - zin - ken Zacht - kens al - len de

rit.

p
val - len - de blaas, 't Lied der moe - den die rusten gaan.

p

p

III.

Nu mocht ik liever hier van daan
En slapen gaan, en slapen gaan
Bij mijnen lieven Heere —
Het leven wordt toch waar ik toef,
Naar mijn behoef wel veel te droef
Dan dat ik 't meer begeere.

Doch wordt mij, lacy! niet gevraagd
Of 't mij behaagt, of 't mij behaagt
In zoo groot leed te leven. —
En schoon 't geplaagde hart al niet
Van zulk verdriet de reden ziet,
Toch moet ik verder streven.

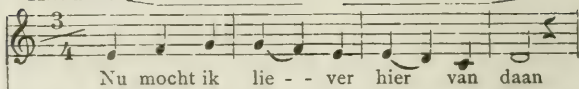
Maar wie zal keeren 't droef gemoed,
Dat schreien doet, dat schreien doet
Om eindelijk erbarmen, —
Of toch de goede Herder kwam
En 't arme lam nu medenam
In zijn vertrouw'lijké armen.

III.

Andante.

ZANG.

PIANO.

p

En sla - pen gaan,

pp

En sla - pen gaan

Bij mij-nen

p

pp

cresc.

cresc.

wordt toch waar ik toef,

The first system of the musical score. The vocal line (treble clef) begins with a key signature of one sharp (F#) and a common time signature. The lyrics 'wordt toch waar ik toef,' are written below the notes. The piano accompaniment (grand staff) features a flowing arpeggiated pattern in the right hand and a simple bass line in the left hand.

Naar mijn be - - hoof wel veel te droef

The second system of the musical score. The vocal line continues with the lyrics 'Naar mijn be - - hoof wel veel te droef'. A dynamic marking of *p* (piano) appears above the final notes of the vocal line. The piano accompaniment continues with the arpeggiated pattern, with a *p* marking below the piano part towards the end of the system.

dim. - - - - -
Dan dat ik 't meer be - gee - - - - - re.

The third system of the musical score. The vocal line begins with a *dim.* (diminuendo) marking above the staff, followed by a dashed line. The lyrics 'Dan dat ik 't meer be - gee - - - - - re.' are written below. The piano accompaniment features a *dim.* marking below the staff, followed by a dashed line. The system concludes with a double bar line.

IV.

Eens heb ik de dalende zon gevraagd
te wachten,

Eens heb ik van dichte nachtschaduw
Het lichte, vluchtige vlieden beklagd —

En nu! — En nu! —

Nu glijden de tijden zoo langzaam aan,
De dagen, de tragen, ze willen niet gaan
En lang — lang — lang zijn de uren der nachten.

Eens hield ik de goudene uren te goed
voor klachten,

Eens vuld' ik den levenden, helderen dag
Met bloemen en blijheid en liederen zoet, —

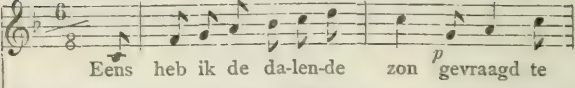
Maar ach! — maar ach!

Nu zullen zich vullen zoo nacht als dag
Met bange gezangen en droef geklag —
En lang — lang — lang zijn de uren der nachten.

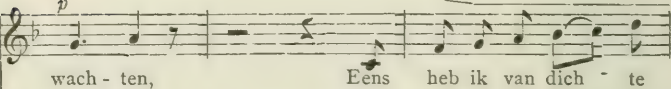

IV.

Moderato. *rit.*

ZANG.

PIANO.

p

p

cresc.

p

nu! en nu! Nu glijden de tijden zoo lang-zaam aan, De

p

cresc.

dagen, de tragen, ze wil-len niet gaan En lang, lang,

rit.

pp

lang zijn de u-ren der nach ten.

rit.

pp

DERDE ZANG.

I.

Onmachtig in een oceaen van wee
Drijft mijn bleek hoofd, — als met gebroken blaren
Een witte waterroos, — en deint gedwee
Op trage golving van groot-donk're baren.

Mijn armen hangen roerloos — en mijn twee
Wijd-open oogen, in doods-strakheid, staren —
Waar zij nog 't laatste schemerlicht ontwaren
Van verre kusten, ondergaand in zee. —

Daar was mijn land, — mijn land, — mijn warm, lief thuis,
Mijn eigen licht-schoon rijk, zóó kort bestuurd
En reeds geweken voor een nacht — zóó lang....

Of nu die bange nacht dan altijd duurt,
Waarin niets is, als 't wilde windgezing
En eindloos ver droef-duister golfgeruisch?

II.

Ik lig op mijn stil dood-bed, — heel alleen, —
Ik weet het wèl: — nu zal het hart gaan breken, —
Uit mijn onheelb're, wijde wonde leeken
De trage, donk're droppen, — één voor één. —

In drop bij drop vloeit mijn rijk leven heen, —
Ik wacht het stil, — zie naar het staag verbleeken
Der kleuren mijner wereld, — zij geleken
Zóó onvergank'lijk, — nog zóó kort geleên.

Daarbuiten wachten dorre boomen, zwart
In schitterkou der wijde winternacht,
Hoe nu mijn groote Smart versteenen gaat, —

En in een akeligen lach verstard,
Houdt aan den starrenloozen Hemel wacht,
Dood-koud en steen-bleek, 't ronde Maan-gelaat. —

III.

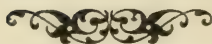
Maar elke drop, waarmee mijn Leven vlood,
Valt met sonoor en wonder-groot geluid,
In 't droef Gerucht der Menschelijke Nood:
Een leedzwaar Woord, dat Liefd' en Troost beduidt.

En waar ik in 't donker Smartenbloed vergoot,
Nog van fel-brandend Leven warm, — daar spruit
Roode Bloed-bloesem van Vertroosting uit,
En tooit zoo schoon de bleekheid van mijn dood

Zoo is 't mij wèl, — als ik het Leven liet
Tot baat van Velen, die in droefheid zijn, —

Maar slechts voor Eéne, — voor de Wereld niet,
Geef ik mijn hartebloed als medecijn, —

En slecht door Eéne wordt mijn doodsverdriet
Tot luide Schoonheid, en tot Troost mijn pijn.

IV.

Want weet! Gij Wereldkind'ren! — Weet! gij armen!
Die allen lijdt en tòch zoo gaarne lacht, —
Gij hebt altijd het grootste klein-geacht,
Wat één u schonk, in Goddelijk Erbarmen.

Wie zal dan uw verachtelijk Geslacht
Nog aan den Gloed van eigen Smarten warmen?
Wie neemt nog 't valsche Menschbeest in zijn armen
Dat zijn God-zèlf ééns heeft om hals gebracht?

Zoo dankt het Haar, — die in uw midden blinkt,
In úwen schijn, uit úwen stam geboren,
Maar aan wier Schoon geen Mensch-schoon komt nabij,

Dat ook voor ú dit troostend Ziels-lied klinkt,
Dat àllen nu in Melodiën hooren
Mijn eenzaam Leed, — waar ik in duister schrei.

V.

Maar mocht den menschen 't schoone Huis mishagen,
Dat ik wil bouwen, Liefste! tot Uw eer, —
Ik leg om hén mijn heilig Werk niet neer,
Ik zal den lof van húnnen mond niet vragen.

Zou ik de hoogheid mijner Ziel verlagen
Voor dit laag volk? — Naar hún gering begeer?
Wat is hun smalen mij? — En hoeveel meer
Wil ik voor U, mijn arm, droef Lief! niet dragen?

Dat dan hoog óp 't Werk mijner handen rijz'!
Heb goeden moed! ik dien U onvervaard
Wier Lof mij overtreft àl eerbewijs,

Want dit heeft God mij wèl geopenbaard:
Dat Zijn Wil meer is dan der menschen prijs,
En hoogste Liefde 't hoogst Gebod op aard.

IV.

In kracht van Liefde, en door Smart gewijd.
Zal ik mijn Werk volbrengen, vastberaân; —
Ik zal de steenen uit de rotsen slaan,
Dat helle vonken spatten, wijd en zijd.

De menschen zien, in hun kortzichtigheid,
Alleen de gloênde vonkenwoorden gaan,
En zullen 't houden, in hun ijdlèn waan,
Voor een mooi vuurwerk, tot hún lust bereid.

Zij zien den eenzaam-sombren werker niet,
Die weinig denkt om mensch of mensch-vermaak,
Maar om zijn Liefd' en om zijn God alleen,

En niet zal rusten van zijn vrome taak,
Eer hij zijn schoonste Zelf bestendig ziet
In vast geheel van vlekkeloozen steen.

VII.

Neen! daar is niemand door dit Schoon geschaad!
Wie zal U haten, die àl Liefde zijt?
Hoe zal bestaan, voor Uw zacht-licht Gelaat,
De duistre wrevel en de schuwe nijd?

Wie mij 't meest liefhad, heeft zich 't meest verblijd,
Dat mijn Ziel glansd' in nieuwen Dageraad,
En heeft gezegend 't Lijden dat ik lijd,
Waardoor mijn Leven thans verheerlijkt staat. —

Want mijne Liefde is wit-brandend Vuur,
Zij kan doen lijden, maar kan nooit verdonk'ren
De Ziel, die zich tot haren Luister richt,

Zij is als 't Stargewelf, — al naar ik tuur
Zie ik gestaag voor mijn verbaasd gezicht,
Al meer en schoonere Gedachten flonk'ren.

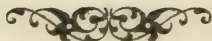
VIII.

Ster-licht Gewelf! — Uitspansel eindeloos!
Wereld van Liefde! — Ruimten zonder Naam!
Hoe kan dit wonen in zóó klein lichaam,
In een eng huis, zóó wankelend en broos?

Hoe vat één Ziel, levend zóó korte poos,
In zich de Ziel van àl wat leeft, te saam,
Dat zij durft noemen 't Wezen en den Naam
Des één'gen Gods, die àl is en àltoos?

Een mensch kruipt over d'aarde, arm en blind,
En zoekt zijn brood en loopt en lacht en spreekt,
En speelt zijn leventje als een klein, druk kind,

Totdat één Vonk zijn dorre Ziel ontsteekt
En ook in hèm de Wereldbrand uitbreekt
En hij zijn' God bij 't licht dier Vlammen vindt. —

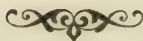
IX.

Kon ik altijd gevoelen, wat ik weet,
Dat daar nooit Heil wordt zonder Smart geboren,
Dat er geen Hart zal worden uitverkoren,
Dat niet verging in Vlam van eigen Leed.

Ach! dat zoo vaak 't verbijsterd hart vergeet
De heil'ge Waarheid, die ik zelf deed hooren,
En noch den Twijfel, noch den Wrok kon smoren,
En 't Onrecht vloekt, dat het zóó lijden deed!

Maar meet wèl, Heer, wat gij hem dragen doet,
Die nog zoo kort weet wat zulk Leed beduidt, —
Maak dan niet àl te zwaar den harden druk,

Dat niet mijn arm, van pijn verblind Gemoed
Breekt in verwarring en wild oproer uit
En slaat Uw steenen Tafelen aan stuk.

X.

De nacht wordt dieper, — dieper, — rond mij om
Zie ik het licht der wereld lager zinken
En 't àl omwelden door den donkren Dom
Der zwarte lucht, waaraan geen sterren blinken, —

Al zachter, — als vèr-weg gemurmél, — klinken
De kleine stemmen van den menschen-drom,
Maar groot en eenzaam, waar al vormen slinken
Rijst mijn hoog Lijden, raadselig en stom.

De breede steden slapen, maar daarboven
Mijn Smart, met haar ontzach'lijk steen-gezicht,
Waakt, — door het zand der Woestenij omstoven, —

De blinde blik, in kalm-geheven staat,
Naar 't lichtloos Oosten star en strak gericht,
Wachtend des Eeuw'gen Morgens Dageraad. —

INTERMEZZO.

S T E M.

Nu is 't lief oogeneil geschonden,
Al wereldlust is nu gedaan —
De zwarte rouwbloem boog te gronde,
Maar uit haar gouden zaad ontstonden
Ziels-levingen, die niet vergaan.

Het is een wonderlijk verglijden
Van licht in licht, lichtwenteling —
Het is half sterven, half verbeiden
Licht, wellend uit den breuk der tijden, —
't Is nachtdood, morgenkentering.

Op witten tranendauw bewegen

Wachtende zielen, donkerloom —

In storm van weenen, in bloedregen

Zijn zij hun duister land ontstegen —

Wachtend nu daar, aan den lichtzoom.

Hun smart-verlaten oogen schijnen.

Maar weenen niet en zijn niet moe —

Blank stijgend uit een wolk van pijnen,

Stil, in een innerlijk verreinen, —

Neigende zacht naar 't lichte toe.

Blauw-zwarte droeve droomen vluchten,

Glijden bezijden, ruischen neer.

Zij dalen laag in zwaarder luchten —

Vèr woelt de storm van doods-geruchten,

Laat leeg en stil het bleek licht-meer,

In dit zeer fijne, lichte zijn,
Een zilverig gezweef van zangen —
Even omhoog, één opgedein....
Uitvloeiend in een breeden schijn —
Effen, zonder verlangen.

Al mooie dingen verminderen

En verlaten mij nu —

Mijn lieve zinne-kinderen

Haten mij nu —

De gouden, de grauwe, de blauwe,

Ze gaan, ze gaan allen heen —

Tusschen groote menschen-gebouwen

Sta ik alleen —

In de menschen, in de zon-straten

Koel, onbewogen. —

Ik ben heel alleen gelaten

Door mijn oogen.

Mijn ziel is leven gebleven —

Leeft binnen-in

Transparant ether-leven —

Licht stervensbegin —

Eéne, de laatst-gevondene

Kan ik niet verdrijven —

Zijt gij de van God gezondene? — —

Zoo moogt gij blijven. —

NA-SPEL.

Zijt gij nu voor altoos voorbijgegaan? —
Hebt gij in eeuwigheid nu weggedaan
De helle fakkels van uw starren-oogen? —
Is nu mijn schat voor àltijd weggeborgend?
Zal nu mijn ziel zich elken nieuwen morgen
Vinden in 't duister Zelf gebogen? —

Gij, die mijn tranen-moeder wildet zijn!
Mijn rijke wel van smarten helderrein,
Mij reinigend van mijn zóó vele zonden! —...
Maar zoo uw lieve oogen nu uitschreiden
Voor mij hun tintel-lichtjens alle beiden,
Waar wordt dan toeverlaat gevonden? —

Op eenen berg wild' ik dat ik nu lag
En naar de verre, verre wereld zag,
Als een, die lang zijn levend Zelf verloren. —
Dat voor mijn onbewogen oogen rezen
De visioenen van dit wereld-wezen,
Als dingen, niet voor mij geboren.

Rond-glazen zeepbel, in een witten damp,
Drijft mijne ziel in 't leven. — Waar de lamp
Van uwe ziel waas-lichtend heeft geschenen,
Zweeft zij nog onbestendig her en der, —
Maar 't is nu stil, en alle licht is ver —..
Waar zal het dolend glans-schoon henen?

Luchtige, luchtgespannen waterdrop
Sluit zich nu gansch in wond're rondheid op,
Kleuren verschuiven in zijn gladde wanden, —
Ijl-reinel van doorzichtigheid vervulde!
Door ondoordringbaar dichte mist omhulde!
Waar zal het fijn kristal belanden?

Een witte, brooze schelp-schaal, zink ik neer
Door klare lagen van een tranen-meer,
En zal daar stil, op diepen grond gelegen,
In parelmoeren glans de zon zien staan. —
De groote golven, die daarboven gaan,
Zullen maar zachtjes mij bewegen.

Van heel veel schreien ben ik moe-geraakt —
Toen heeft uit woeste zee zich los-gemaakt
Een blanke schuimvlok, teeder, schuchter-bevend,
Mijn blanke Zelf, — die gaat nu rillend vinden
Een stillen weg, door blind vertoornde winden,
In huiver-vreemde vreugden levend.

Ik wenschte, dat ik U bereiken kon,
Vast-brandend Oog des Hemels! hooge Zon!
Stralende Vuurkern van mijn aardsche gangen!
Des werelds glansen gingen al verloren,
Gij zijt zoo schoon! — Ik wil U wel behooren,
Die waard zijt 't sidderend verlangen,

't Immens verlangen, door een vrouw gewekt,
Dat nu hoog-uit de ledige armen strekt,
Het luid-geroepene, groot opgestane,
Dat, niet meer vindend wie het eenmaal riep,
Een storm van klagen over d' aarde schiep, —
Smart-galm van 't eeuwig onvoldane. —

Smart heeft het land geslagen en de zee,
Smart zwerft met storm en wilde wolken mee,
Smart ligt op steden, smart op dorre kusten, —
Der menschen spreken is één smart-geruisch, —
Hoe zal dan in dit droeve smarten-huis
Mijn ziel van smart-verlangen rusten?

Maar 't al-omgolvend wee-geschrei verstijft,
Het wijd geluid krimpt in, — totdat er blijft
En kleine, glanzig-stille plek, — daarbinnen
Een stem, die spreekt — o wonder! glas-glad snijdt
Teêr-wit gerucht door ruimte en eeuwigheid — ...
Zal nu het Godsgericht beginnen?

Stem met stil-zilv'ren voeten voel ik gaan, — ...
Raakt mijner ziel inwend'ge wanden aan, — ...
O wonderspraak! hoe komt gij hier in mijne
Eenzame woning? midden in den nacht?
Hoe hebt gij veilig door den storm gebracht
Het licht, waarvan mijn vensters schijnen? —

Was ik dan vreemd'ling in mijn eigen huis? —
Mijn lieve gast! — ik ben een doodmoe thuis-
Gekomen zwerver, — maar nu wil ik wezen
U veel getrouwer, — want ik heb gevonden
Leed groot en onuitspreek'lijk, — en mijn wonden
Kan nu geen and're meer genezen —

Bouw mij een troon van stilte, op den storm,
Die staat gelijk een blanke wolk, zijn vorm
Verandert niet in 't blauw, — luchtvloeden jagen
Rondom door 't ruim, — hij wijkt niet, noch vergaat,
Als in zelf-schoonen, glinster-ronden staat.
Door innerlijken glans gedragen. —

Zie! hoe de bleek-besneeuwde wereld leit
Onder haar jammer in gelatenheid, —
Haar vreugden-lichtjes, hoe klein-droevig zijn ze
Wat heeft zij mij begeerlijker geboden
Dat in het aller-uiterst mijner nooden:
Muziek, stil lamp-licht en gepeinzen? —

Wolkenhoog eenzaam, zonder metgezel,
Is nu gevonden in koel-lichte cel
't Ziels eigen thuis, — kristal van contemplatie!
Hart der gedachten! kern van innigheid! —
Doch voor mijn oog blijft leven voor altijd
Dier handen droevig-blanke gracie, —

Die waren als satijnen, en ik zag
Ze stil-gevouwen, — 't wil niet wijken, — ach!
Deernis zal bij mij zijn, — Wereld-geboorne!
Breek niet, breek niet dan in uw' jammer uit!
Wees mij zóó stil, — dat mij niet het geluid
Uwer vallende tranen store. —

Ik min u, God! u, Wereld! u, o Zon!
Vlamhart der wereld! Moeder van licht! — toch spon
Zich als een ijs-scherf van doorzicht'ge wanden
Nu tusschen U en mij! — Droeve! gelegen
Innigst bij mij! — leg uw hoofd heel stil tegen
Mijn onbewegelijke handen. —

C O D A.

R E I.

Stijg! — stijg! — O Gij zelf-moordend Licht!

Vreemde, wreede, die weet en niet zegt, O Gij God!

Menschen-God, God van Leven, Al-Eenig Levende,

Die al levende sterven wilt, — al wordend vergaan —

Uw Wil is een lichtende Dood!

Stijg in Uw Wil, die is Eenig, Ontoombaar!

Uw oogen zijn gloed-zonnen, Uw handen vlammen —

Stijg in Uw brand-gloriën, Uw bloed-aureolen,

Uw bloed-dronkene begeerten, Uw sterke smart-woede,

Uw felle, knersende, verdelgende martel-lust —

Ach onze God! kus ons, neem ons, onze God!
Wij willen U, zwart Geheim! — vage Donkerheid!
Wij willen U, kennend U niet — wij willen U —
Wij willen U, vreeselijk Doodzwart! neem ons!
verteer ons!

Hoog rust Uwe Genade, hoog, een veld van vlammen,
Vlambloemen, vlamstruiken, vlamboomen —
Hoog rust het veld Uwer genade, eindeloos, —
Op eenen koepel van ellende, —
Een hemelgewelf van wee, een uitpansel van smarten.

Maar het is anders — het is alles anders —
Wij weten niet — wij kunnen niet spreken —
Onze woorden zijn blinde kinderen, eene moeder hebben
zij niet,
Het zijn reikende handen in duisternis,

Het zijn geluidlooze tranen, vallend in grondloozen afgrond
Zwart, zij bereiken niet, ach! zij kunnen niet redden!

Wilt Gij dan niet onzer kinderen moeder zijn? —

Wilt Gij ons niet bergen in Uw levende, gloeiende Hart?

Zie! wij komen, Licht-zeel! diep, zwart Raadsellicht!

Wij komen, dragende Liefde, dragende Pijn,

Als groote bloemen in onze handen —

Wij hebben het goede goed genoemd, het kwade kwaad,

Wij kunnen niet méér, ontferm U dan! O onze God,

ontferm U!

Want Gij hoort toch, gij Levende! het zoet roepen van
den Dood?

Het is een vlei-stem, rust-beloving, een teederheid! —

Gij kent toch, Gij Al-dag! — de prachtigheid van den
nacht?

Schoon is het scherpe diamantlicht, het koude, schitterharde ijs!

En Gij weet toch den Haat wel schoon, O Gij Liefde?

Maar U hebben wij gekozen, U, week-wellende Bron,

Smartvolle Lenigheid, stroomgolvende Warmte,

Moeder der goede dingen, — tintelend Ether-meer —

Zee van breede teederheid, — fijne Licht-melodie —

Zachte, goede, leed-zwellende, droom-reine God!

U noemen wij Heer, U noemen wij Heilig, onzen God!

Zoo zult Gij ons kennen, U lang ontfermen —

Dit zult Gij, — want Gij zijt in ons het Zijnde, niet
bedriegelijk.

En zoo als Gij ons gedragen hebt, door de Uren,
uwe Eng'len,
Zoo zullen wij U dragen, onzen Vader, na der Eng'len dood,
Na der Uren verscheiden.

**PLEASE DO NOT REMOVE
CARDS OR SLIPS FROM THIS POCKET**

UNIVERSITY OF TORONTO LIBRARY

PT
5831
E44
1900
C.1
ROBA

